

KIKBŐL ÁLLJON AZ OSMÁN HADERŐVEL SZEMBESZÁLLÓ SEREG?

1521-et írunk, Nándorfehérvár ostroma előtt vagyunk. A nemesurak összegyűltek a Rákos mezején, hogy megvitassák, hogyan védhetnék meg az országot az egyre hatalmasabb Oszmán Birodalommal szemben.

Szükséges előismeretek:

- Oszmán Birodalom európai terjeszkedése
- végvárrendszer
- feudális berendezkedés (nemesség, jobbágság)

Az oszmán sereg körülbelül 60 000 főt számlál.

Jelenleg mindössze 700 végvári vitéz védi Nándorfehérvárat. A kérdés, milyen formában érkezzen a segítség:

1 külföldi zsoldosok alkalmazása

Ilyen volt a fekete sereg is, melyet Mátyás halálát követően az uralkodó már nem tudott fizetni, így felszámolták.

2 a nemesek jobbágyaikat fegyverzik fel

A Dózsa-féle parasztháborút követően megtiltották a jobbágyoknak, hogy ismét fegyvert fogjanak.

+ nemesi felkelés meghirdetése

Ebben az esetben minden nemes köteles személyesen hadba vonulni.

Bár ez is megjelenik a játékban, erről nem fognak vitázni.

A valóságban ez a kérdés fel sem merült az országgyűlésen. Az urak nem akartak áldozni a háborúra, a király pedig nem tudta fizetni a végvári vitézek zsoldját sem. Még a pápai követ is megjegyezte, milyen fejetlenség uralkodik a gyűlésen: „Az országgyűlésen mindenki arról beszél, amiről jólesik, összevissza, minden rend nélkül; a nemesek azt kiabálják, amit uraik parancsolnak nekik, s csak olyan tárgyakról tanácskoznak, amit az urak az őket szolgáló és felfogadott nemeseknek kiadtak.”

Óratervjavaslat

5 perc

Ráhangolódás

Helyezzék el a feladatot térben és időben. Tisztázzák az erőviszonyokat, majd beszéljék meg, mi volt akkoriban az országgyűlés elsődleges feladata, illetve azt, kikből állhatott egy hadsereg.

20 perc

Felkészülés

Először bontsa az osztályt két csoportra. A csoport fele külföldi zsoldosokat alkalmazna, a másik fele jobbágyok kiállításával növelné a hadsereg létszámát.

A felkészülést fiktív beszámolók segítik. Feldolgozásukhoz bontsa a két nagy csoportot két-két kisebb csoportra: mindegyik más beszámolót fog megismerni. (Kettő a zsoldosok melletti, kettő a jobbágyok melletti érveket tartalmazza.)

Félidőben a nagyobb csoportok egyeztessenek egymással, beszéljék meg, mit olvastak ki a kapott szövegből. Az így összegyűjtött érveiket a mellékelt sablonba vezessék fel.

15 perc

Vita

A vita vezetéséhez javasoljuk, hogy a pedagógus is helyezkedjen szerepbe: Ön is egy nemes, aki a gyűlés hangadója lesz. Az Ön feladata továbbá a diákokat a kompromisszum felé terelni.

A játék izgalmasabbá tételéhez a vita egy különleges keretet kap: ha valaki nem tud mit hozzáfűzni az előtte hallottakhoz, annak kötelező lesz személyesen is hadba vonulnia. A felkészülést akár már helyben is elkezdheti, és csinálhat 10 guggolást.

A vitát közfelkiáltással zárják. Amennyiben az eredmény kétes, javasolt kézfeltartással meg erősíteni azt.

5 perc

Lezárás

A döntést a játék emlékeként vezessék fel a nemesek tanácsának feliratába.

Mondja el a diákoknak, hogy a valóságban nem volt ilyen összefogás. Ennek és a hatalmas túlerőnek következtében Nándorfehérvár elesett.